

På vegne av styrets leder; Bjørn Amundsen, innkalles medlemmene i MOVAR IKS sitt styre til styremøte:

ONSDAG 24. april 2024 KL. 09:00 – 12:00

UNDERVISNINGSROMMET PÅ MIB – TYKKEMYR 2 – 1597 MOSS

Til behandling:

STYRESAK NR. 5/2024

REDEGJØRELSE FOR AKTSOMHETSVURDERING

STYRESAK NR. 6/2024

AVSLUTNING PROSJEKT 5502 – PLANIA/FDV

O-SAK NR. 5/2024

DIREKTØRENS ORIENTERING

(Presenteres i møtet)

O-SAK NR. 6 /2024

LEDELSENS GJENNOMGÅELSE AV INTERNKONTROLLEN FOR 2023

Umiddelbart etter styremøtet, avholdes Generalforsamling i MOVAR Næring AS.

Innkalling og sakspapirer kommer i egen forsendelse/egen mappe i Admincontrol.

Moss, 17. april 2024

Bjørn Amundsen
Styreleder i MOVAR IKS

Ulf Ellingsen
Adm. direktør i MOVAR IKS

STYRET FOR MOVAR IKS

Styresak 5/2024

REDEGJØRELSE FOR AKTSOMHETSVURDERING

Fremlagt:

- Redegjørelse for aktsomhetsvurdering – MOVAR IKS

Direktørens forslag til vedtak:

Styret i MOVAR IKS vedtar fremlagt redegjørelse for aktsomhetsvurdering for MOVAR IKS. Signert redegjørelse offentliggjøres på selskapets hjemmeside.

SAKSOPPLYSNINGER:

I tråd med Åpenhetsloven §5 plikter virksomheter som omfattes av loven å redegjøre offentlig for aktsomhetsvurderinger. Redegjørelsen skal oppdateres og offentliggjøres innen 30.juni hvert år og skal underskrives i tråd med reglene i regnskapsloven §3-5.

Moss, 04.04.2024

Ulf Ellingsen
Adm. direktør
MOVAR IKS

Nina C. Leander
HMS og Kvalitetssjef
MOVAR IKS

REDEGJØRELSE FOR AKTSOMHETSVURDERINGER I MOVAR IKS 2023

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger – MOVAR IKS

MOVAR forplikter seg til å respektere og fremme FN's grunnleggende menneskerettigheter og ILOs kjernekonvensjoner om anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet, i leverandørkjeden og blant våre forretningsforbindelser. MOVAR vil utføre aktsomhetsvurderinger i overensstemmelse med OECDs retningslinjer, og redegjøre for arbeidet i samsvar med kravene i Åpenhetsloven.

Kravene i Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1.juli 2022. Lovens formål er å;

- fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester
- sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan bedriften håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Loven krever at virksomheter som er omfattet av kravene i loven redegjør for sine aktsomhetsvurderinger.

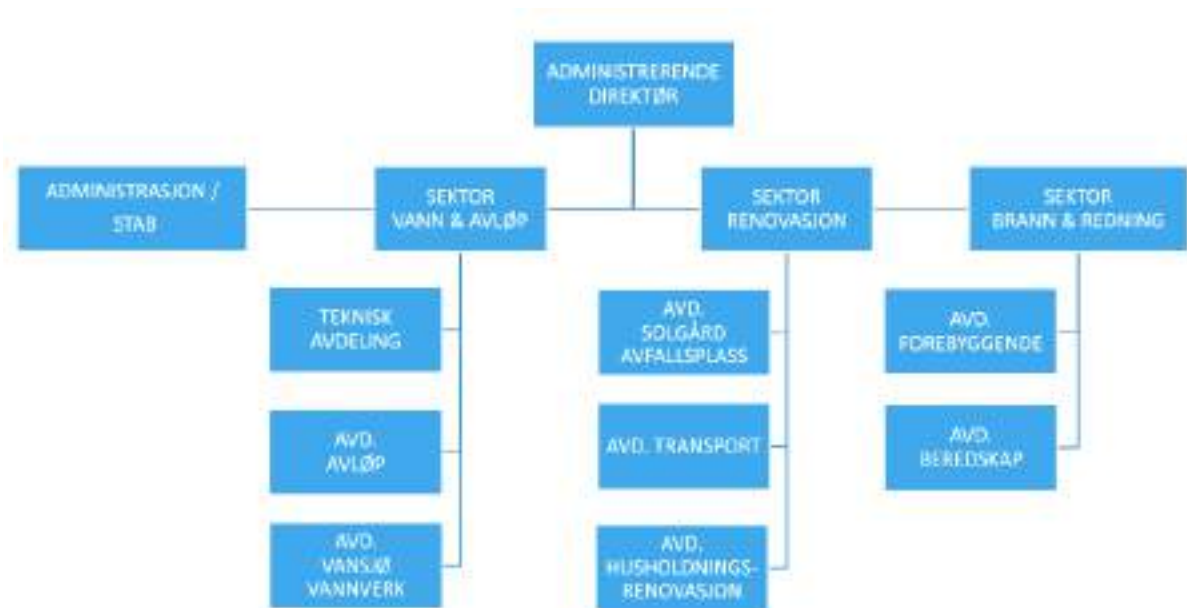
Virksomhetens organisering og driftsområde

MOVAR IKS er et interkommunalt selskap som eies av 4 kommuner; Moss, Vestby, Råde og Våler med et samlet innbyggerantall på ca. 84.000.

MOVAR har ansvaret for vannproduksjon og rensing av avløpsvann, innsamling og behandling av avfall fra husholdningene, samt brann-, feier-, og redningstjenester for innbyggerne i kommunene.

Årlig produksjon er ca. 7 millioner m³ drikkevann, rensing av ca. 6,5 millioner m³ avløpsvann, innsamling og håndtering av ca. 105 000 tonn avfall, samt brann-, feiing-, tilsyns-, og redningstjenester til regionens innbyggere.

Virksomheten er organisert i 4 sektorer; vann og avløp, renovasjon, brann og redning, samt administrasjon.

Etiske retningslinjer

Virksomhetens etiske retningslinjer inkluderer krav til bærekraftige løsninger ved innkjøp og anskaffelser. De etiske retningslinjene er godkjent av styret og publisert på hjemmesiden.

Innkjøp og anskaffelser

Innkjøp og anskaffelser i MOVAR omfattes av Lov om offentlige anskaffelser (LOA) og Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA). Både loven og forskriften stiller krav til ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og hensyn til arbeidsforhold og sosiale forhold. MOVAR ivaretar kravene i LOA ved interne innkjøpsrutiner og [standard kontraktsvilkår](#) som benyttes ved anskaffelser.

Kontraktsvilkårene forplikter leverandørene til å videreføre kravene til eventuelle kontraktsmedhjelpere, og bidra til etterlevelse. Avtaler som leverandørene inngår i forbindelse med kontraktene som er inngått med MOVAR, skal inneholde tilsvarende bestemmelser om menneskerettigheter og arbeiderrettigheter.

Varslingskanaler

Internt ivaretas rapportering om avvik og uønskede hendelser gjennom hendelsesmodulen i selskapets IK-system, eller anonymt via en varslingskanal som går til en ekstern mottaker. Eksterne henvendelser kommer via kontaktskjemaer fra selskapets hjemmesider.

Aktsomhetsvurderinger

Prosedyre for aktsomhetsvurderinger er utarbeidet og tilgjengelig via IK-systemet. Prosedyren inkluderer MOVAR's ansvarlighetserklæring og forpliktelser etter åpenhetsloven.

Det gjennomføres årlig en overordnet analyse av leverandører og forretningsforbindelser som representerte 90% av selskapets utgifter knyttet til anskaffelser fra forrige regnskapsår. Kartleggingen av høyrisiko-virksomhet baserer seg på [DFØ¹ sin høyrisikoliste](#) relatert til produkter, [NTAES²](#) sine vurderinger av leverandører til det offentlige med høy risiko for arbeidslivskriminalitet, geografisk beliggenhet, eventuelt kjente brudd hvor virksomheten er straffedømt eller har vedtatt forelegg og hvorvidt leverandøren er å anse som en direkte eller indirekte leverandør (forretningsforbindelse).

For definerte høyrisiko-virksomheter, skal detaljerte aktsomhetsvurderinger gjennomføres i risikomodulen i IK-systemet. De detaljerte vurderingene gjennomføres av kontraktsansvarlig(e), interne kontakter mot leverandøren og HMS-, og Kvalitetssjef.

Konsekvenser, tiltak og resultater

Aktsomhetsvurderinger gjennomført i 2023 avdekket risiko for negative konsekvenser hos en konkret leverandør og generelt for høy-risiko bransjer.

Bransje	Negative konsekvenser	Iverksatte eller planlagte tiltak	Forventede resultater
Transport bransjen ³	Lønn Arbeidstid	Engasjere 3dje parts kontroll av lønns-, og arbeidsvilkår hos leverandøren (iht. kontrakt og krav i forskrift ⁴).	Bekreftelse på at lønns-, og arbeidsvilkår er iht. tariff.
Generelt for høy-risiko bransjer (iht NTAES)	Lønn Arbeidstid	Vurdere innføring av krav til politiattest for foretak som kvalifikasjonskrav ved anbud i tillegg til ESPD ⁵ erklæring.	Større åpenhet

¹ Direktoratet for Økonomistyring

² Nasjonalt tverretatlig analyse og etterretningssenter (Politi, Arbeidstilsynet, NAV, Skatteetaten, Tolletaten)

³ Transportbransjen er en av bransjene som NTAES mener har høy risiko for arbeidslivskriminalitet

⁴ Forskrift om informasjons-, og påseplikt og informasjonsrett

⁵ European Single Procurement Document (Europeisk egenerklæringskjema)

Evaluering av tidligere iverksatte eller planlagte tiltak

I 2023 har det vært gjennomført en 3.parts kontroll av lønns-, og arbeidsvilkår hos en leverandør. Innføring av krav til politiattest for foretak som kvalifikasjonskrav ved anbud har også blitt vurdert.

Bransje	Negative konsekvenser	Iverksatte eller planlagte tiltak	Resultater
Transport bransjen	Lønn Arbeidstid	Gjennomført 3dje parts kontroll av lønns-, og arbeidsvilkår hos leverandør (iht. kontrakt og krav i forskrift).	5 mindre avvik på lønns-, og arbeidsvilkår avdekket. Leverandør har gjort tiltak som skal sikre lukking av avvik og bedring i lønns-, og arbeidsvilkår
Generelt for høy-risiko bransjer (iht. NTAES)	Lønn Arbeidstid	Vurdere innføring av krav til politiattest for foretak som kvalifikasjonskrav ved anbud i tillegg til ESPD erklæring.	Politiattest for foretak er kun vanlig for transportløyver og konsesjoner for ferge/buss trafikk ifølge politiet. Resultatet er at vi ikke vil innføre krav om politiattest for foretak på nåværende tidspunkt

STYRET FOR MOVAR IKS

Styresak 6/2024

AVSLUTNING PROSJEKT 5502 – PLANIA/FDV

Vedlagt:

Forslag til vedtak:

Prosjekt 5502 - innkjøp av FDV verktøyet Plania avsluttes med et mindreforbruk på kr 10 355,-.

SAKSOPPLYSNINGER/SAKSUTREDNINGER:

Sektor renovasjon har hatt et behov for et digitalt FDV-verktøy; Plania. Med dette programmet vil all oppfølging, vedlikehold og service på sektorens større utstyr, biler og maskiner håndteres digitalt og ikke manuelt, slik som det har blitt gjort tidligere.

Initialt ble kr 500 000,- vedtatt som budsjetttramme for prosjektet. Dette i form av lånefinansiering. Prosjektet ble endret underveis og det ble besluttet å koble seg på eksisterende system i teknisk avdeling. Endringen resulterte i en lavere prosjektkostnad og rammen ble redusert til kr 150 000,-.

Total kostnad på investeringen endte dermed opp på kr 139 645,- mot et budsjett på kr 150 000,-. Regnskapet viser avslutningsvis et mindreforbruk på kr 10 355,-.

Moss, 12.04.2024

Ulf Ellingsen
Adm. direktør
MOVAR IKS

Anna-Karin Eriksson
Konstituert Sektorsjef renovasjon
MOVAR IKS

STYRET FOR MOVAR IKS

Orienteringssak 6/2023

LEDELSENS GJENNOMGÅELSE AV INTERNKONTROLLEN FOR 2023

Vedlagt:

- Protokoll fra Ledelsens Gjennomgåelse av Internkontrollen for 2023 – sektor ADM
- Protokoll fra Ledelsens Gjennomgåelse av Internkontrollen for 2023 – sektor MIB
- Protokoll fra Ledelsens Gjennomgåelse av Internkontrollen for 2023 – sektor REN
- Protokoll fra Ledelsens Gjennomgåelse av Internkontrollen for 2023 – sektor VA

FORSLAG TIL VEDTAK

Saken tas til orientering

SAKSORIENTERING:

Systematisk gjennomgåelse av Internkontrollen

Internkontrollforskriften stiller krav til systematiske gjennomganger av internkontrollen for å sikre at rutiner og systemer fungerer etter formålet. I tillegg stilles det krav i kommuneloven om at det minimum årlig skal rapporteres til styret om foretakets internkontroll og resultater fra statlige tilsyn.

Tilsvarende krav om systematiske gjennomganger av relevante ledelsessystemer er nedfelt i ulike ISO standarder. Metode, prosess, prosedyre og skjematisk for ledelsens gjennomgåelse er derfor etablert med bakgrunn i aktuelle ISO standarder, og kan utvides med konkrete ISO-krav ved behov.

Ledelsens gjennomganger av internkontrollene ble gjennomført i perioden 13.februar til 11.mars 2024, i sektorvise utvidede ledergrupper med deltakelse av verneombud og ansattes representanter.

Beslutninger og konklusjoner er dokumentert i protokollene fra ledelsens gjennomganger, og avtalte tiltak er registrert med ansvarlige og tidsfrister i hendelsesmodulen i IK-systemet.

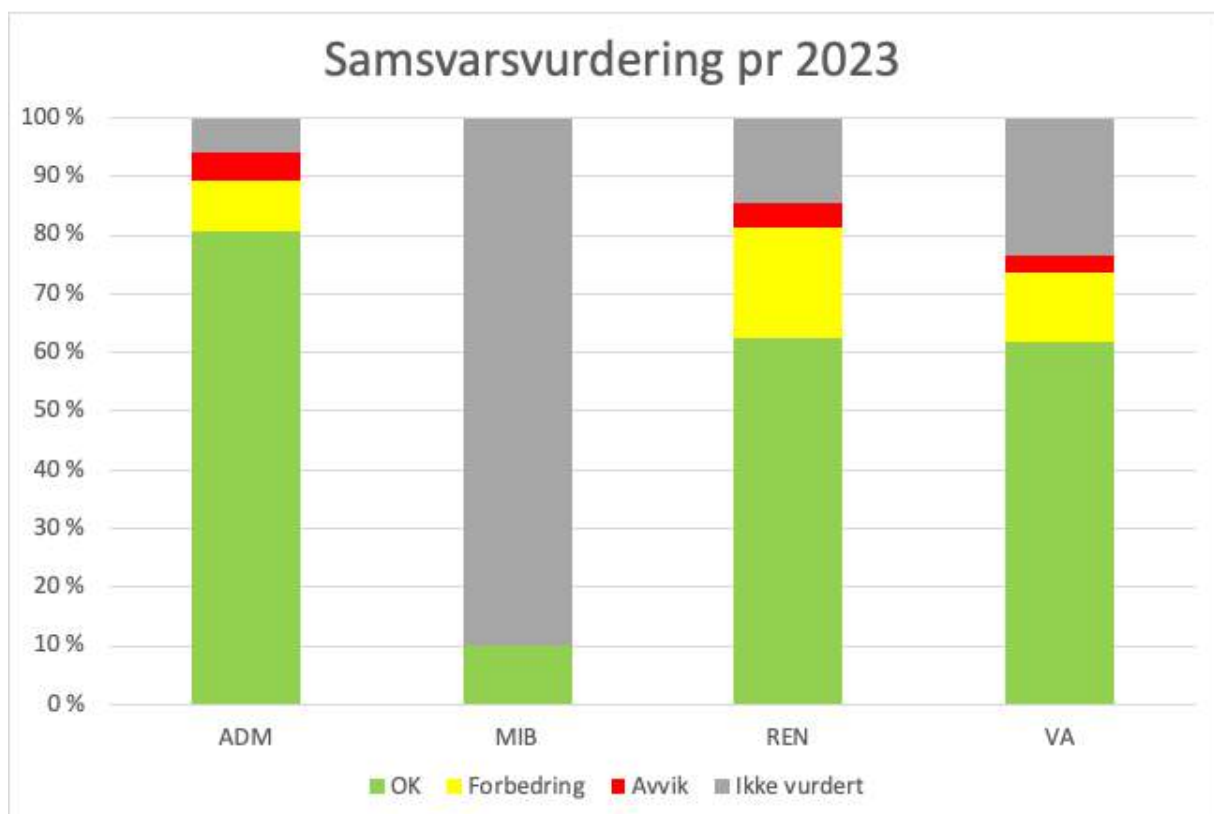
Tabellen under gir en samlet oversikt over antall tiltak identifisert for de ulike temaene i de ulike sektorene.

Emne / Sektor	ADM	MIB	REN	VA	Sum	Kommentar/ Eksempler
Oppfølging fra forrige gang	3	4	6	5	18	Totalt 18 tiltak åpne fra fjorårets gjennomganger. MIB: 4 åpne; Samsvarsvurderinger ikke gjennomført. Skille rene/urene soner feiere. Revidere interne retningslinjer for feiere og beredskap for arbeid i høyden (regionsamarbeid) VA: 5 åpne; Rutiner og instruksjoner for reservekraftbygg. Rutiner og instruksjoner for første delstrekning av vannledningen. Oppdatere ROS analyse og beredskapsplan for Avløp. Skilting om drikkevannskilde i Vansjø. Erstatte kullsyreanlegget VVV. REN: 6 åpne; Revidere risikoanalyser og ROS analyse. Oppdatering av internkontroll etter innføring av matavfall. Krav i sikkerhetsinstruksjoner fra forsikring. Manglende beslutning på utvidelse deponi, konsekvens for planlegging og drift på SAP. Nye krav/anbefalinger fra eksplosjonsverndokument kan gi endringer i internkontrollen. Brann ikke identifisert som dimensjonerende hendelse i ROS analysen. ADM: 3 åpne; Rapportering på bærekraft. Etablering av nøkkeltall på overtid. Rydding i "ikke godkjente" dokumenter.
Samsvarsvurdering	1	0	0	0	1	ADM: Oppdatere prosedyre for Innkjøp (nye krav om 30% vektning på klima og miljø).
Endringer i interne/eksterne forhold	1	2	0	3	6	MIB: Ny nasjonal veileder for sikkerhet ved akutte hendelser eller arbeid på veg. Varslingsrutiner til barnevernet VA: Rutiner og instruksjoner for andre delstrekning av vannledningen. Læringspunkter og oppfølging etter beredskapsøvelser og hendelser ikke registrert i TQM. Revisjon av beredskapsplan etter øvelse VVV. ADM: Nye/endrede krav i forsikringsbetingelser.
Kunnskap og ferdigheter / informasjon om endring	0	0	2	0	2	REN: HMS-intro kurs må gjennomføres for Transport. Informasjon til organisasjonen ifb utrulling av strategiplan.
Deltakelse og konferering	0	0	0	0	0	
Måloppnåelse HMS	0	1	0	0	1	MIB: Bedre informasjon om hva som skal meldes til hvilke instanser ved hendelser (NAV/Arbeidstilsynet/Forsikringsselskap).
Risikovurderinger	0	1	1	0	2	MIB: Utarbeide plan for implementering av risikomodulen i TQM (forebyggende) REN: Revidere risikovurderinger for Transport etter oppstart/innkjøring av innsamling i egenregi
Hendelser, avvik og korrigerende tiltak	0	1	0	1	2	MIB: Muligheter for dashboard i WebSak. Bedre informasjon om hva som skal meldes i hvilke systemer (TQM/Plania). VA: Registrere beredskapsøvelser og hendelser i TQM
Interne dokument revisjoner	0	0	1	0	1	REN: Påminne om gamle dokumenter med ikke-godkjent status, sette revisjonsansvarlig og dato for dokumenter som mangler
Eksterne revisjoner og tilsyn	1	0	0	1	2	VA: Registrere funn/avvik fra DaIV sine ISO 17025 revisjoner ADM: Tilsyn/funn fra eksterne revisjoner ikke registrert som hendelse i TQM.
Sum for funn fra 2023	3 (6)	5 (9)	4 (6)	5 (13)	17	Tall i parentes er antall tiltak fra gjennomgangen av 2022 resultater
Sum for alle funn totalt	6	9	10	10	35	

Samsvarsvurderinger

Vurdering av samsvar med lover og forskrifter er ett av temaene som gjennomgås i ledelsens gjennomgåelse av Internkontrollen. Metode, verktøy og prosedyre for samsvarsvurdering ble implementert i 2022, og det er pr. 2023 identifisert 134 reguleringer med behov for vurdering av samsvar, ulikt fordelt i antall mellom de ulike sektorene.

Vurderingene gjøres av fagansvarlige, evt med juridisk eller annen faglig bistand. Resultatene av vurderingene vises i oversikten under.

Som vedlegg til denne saken følger protokollene fra ledelsens gjennomganger per sektor for 2024.

Moss, 03.04.2024

Ulf Ellingsen
Adm. direktør
MOVAR IKS

Nina C. Leander
HMS og kvalitetssjef
MOVAR IKS

LEDELSENS GJENNOMGÅELSE AV INTERNKONTROLLEN - MOVAR - SEKTOR ADMINISTRASJON

Generell info

Fullført av	Ulf Ellingsen
Involverte brukere	Nina C. Leander, Ulf Ellingsen
Startdato	02.02.2024 15:17
Fullført dato	14.02.2024 13:14
Kategori	
Sted	Movar
Prosess	Movar / HMS- og kvalitetsstyring

Innledende informasjon

Internkontrollforskriftens formål er å fremme forbedringsarbeid innen:

- Arbeidsmiljø
- Sikkerhet
- Forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester
- Vern av ytre miljø mot forurensning og bedre behandling av avfall
- Forebygge uhell og ulykker forbundet med egen lovlig aktivitet
- Forebygge uønskede tilsiktede hendelser slik at målene i HMS-lovgivningen oppnås

IK-forskriften stiller krav til systematisk gjennomganger av internkontrollen for å sikre at rutiner og systemer fungerer etter formålet. Denne sjekklisten benyttes som et hjelpemiddel til å dokumentere disse gjennomgangene. Resultatdokumentasjon, presentasjoner, rapporter, bakgrunnsmateriale osv som benyttes kan legges ved som vedlegg eller linker.

HMS-lovgivningen omfatter lover listet under, samt forskrifter som er fastsatt i medhold av disse:

- Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr
- Produktkontrollen
- Arbeidsmiljøloven
- Forurensningsloven
- Sivilbeskyttelsesloven
- Genteknologiloven
- Strålevernloven
- Brann- og eksplosjonsvernloven

I tillegg **kan** andre lover og forskrifter være underlagt Internkontroll som styrings-, og tilsynsprinsipp, f.eks er det krav om Internkontroll i Drikkevannsforskriften.

Avtalte tiltak som følge av gjennomgangene registreres i hendelsemodulen for den enkelte sektor.

Generelle opplysninger

Ledelsens gjennomgåelse gjennomføres i samarbeid med arbeidstakernes representanter.

Dersom tiltak skal iverksettes registreres det som hendelser i hendelsemodulen ved å bruke "Vedleggsfunksjonen" **i slutten av skjemaet**. Velg "Legg til dokument" - "Legg ved hendelse" (dersom du kan benytte en eksisterende) eller "Registrer ny hendelse". I Måleparameterne skal da "Oppdaget ved" være *Ledelsens gjennomgåelse*.

Generelle opplysninger
Sektor
Administrasjon
Deltakere
Invitert: Ulf Ellingsen (Administrerende direktør), Merete Ruud Tuskin (Økonomi- og Administrasjonssjef), Rolf Ivar Buerengen (HR- og Kommunikasjonssjef), Nina Marie Brynildsen (verneombud), Lars Kristian Østli (Leder Fagforbundet), Christer K. Christensen (Hovedtillitsvalgt), Nina C. Leander (HMS- og Kvalitetssjef) Fraværende: Merete Ruud Tuskin (Økonomi- og Administrasjonssjef), Christer K. Christensen (Hovedtillitsvalgt)
Dato for gjennomgåelsen
13.02.2024

Rapport fra forrige ledelsens gjennomgåelse

Gå gjennom referatet fra forrige ledelsens gjennomgåelse med tilhørende tiltak/handlingsplan.

1. Er det noe fra forrige ledelsens gjennomgåelse som er relevant for denne gjennomgåelsen?
2. Status: Er alle tiltakene/aktivitetene i handlingsplanen gjennomført, hvilke effekter hadde tiltakene, er det aktiviteter som fortsatt må følges opp eller få nye tiltak?

Rapport fra forrige ledelsens gjennomgåelse

Dato for forrige ledelsens gjennomgåelse

07.02.2023

Status på tiltak fra forrige ledelsens gjennomgåelse

1) Temaer fra forrige ledelsens gjennomgåelse som fortsatt er relevante er diskutert og kommentert i det enkelte avsnitt. Fokus på bærekraft, sirkulærøkonomi og samfunnsansvar samt engasjement rundt bygging av nye FRA blant våre interessenter er fortsatt et tema og forventes å være det i flere år fremover.

2) Det var 6 tiltak for Administrasjon etter forrige ledelsens gjennomgåelse. 3 står fortsatt åpne.

#875 (bærekraft-, og klimagassrapportering) utsettes i påvente av beslutninger i EU med videre implementering i norske lover og forskrifter. Frist står til 30/6-26.

#876 etablering av nøkkeltall på brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Frist står til 10/3-23

#877 rydding i "ikke godkjente" dokumenter. En dokumentansvarlig har fortsatt ikke ryddet. Ekstra varslings sendt i TQM 5/2-24. Frist står til 30/6-23.

Lukkede tiltak:

#872 samsvarsvurdering for IT&HR er gjennomført

#873 ny rapporteringsmal fra Norsk Vann ble benyttet til klimagassregnskap for VA

#874 krav etter åpenhetsloven er etablert

Beslutning/konklusjon

2) De åpne tiltakene er fortsatt relevante og blir stående åpne inntil videre. Dato for frister bør revideres;

Orienterer AMU om fremdrift relatert til sak #876.

Behov for oppfølging

Ja

Ansvarlig

Rolf Ivar Buerengen

Tidsfrist

31.05.2024

Samsvarsvurdering av lovbestemte krav

Hjelpetekst: Er samsvarsvurderinger gjennomført? Har det skjedd endringer i lover/forskrifter som påvirker Internkontrollen?

De lover og forskrifter i helse-, miljø og sikkerhetslovgivningen som gjelder skal være tilgjengelige, og virksomheten skal ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet. Oversikten er tilgjengelig fra Sharepoint.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Samsvar er vurdert for 94% av identifiserte krav. Av gjennomførte vurderinger er det identifisert 3 krav hvor det er manglende oppfyllelse av krav	Nei		
- Kjemikalier; substitusjonsvurdering, opplæring og kunnskap (i HMS mål for 2024)	Nei		

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
- HMS opplæring (i HMS mål for 2024)	Nei		
- Universell utforming av nettsider (TQM 955)	Nei		
Nytt krav om vektning av klima/miljø med 30% i offentlige anskaffelser. Kurs er gjennomført i regi av Føyen og standard kontraktsmal er oppdatert. Prosedyre for innkjøp bør oppdateres.	Ja	Lisbeth Smestad	

Endringer i interne og eksterne forhold

Hjelpetekst: Har det skjedd endringer i interne eller eksterne forhold som påvirker Internkontrollen?

Dette kan for eksempel være

1. Endringer i tillatelser/konsesjoner
2. Organisatoriske endringer
3. Politiske endringer
4. Endringer i kundegrunnlag/publikum
5. Endringer i/fra interesseparter

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Nye/endrede krav i forsikringsbetingelser - Implementere endringer i brannvernrutiner - Sjekke at krav til gass-slukkeanlegg er oppfylt	Ja	Nina Leander	30.06.2024
Ny Administrerende direktør tiltrådte 1/3-23. Internkontrollen ble påvirket i den grad det var behov for endringer av ansvar og myndighet i ulike prosesser og systemer, både eksternt og internt,;	Nei		
Økende interesse blant politikere og innbyggere for utvidelse av FRA og innsamling av matavfall. Henvendelser og dialog med media, styret, eierkommuner, politikere og interessenter håndteres fortløpende.	Nei		
Nye/endrede krav i forsikringsbetingelser - Sikre at andre krav gjennomgås av den enkelte avdelingsleder.	Ja	Nina C. Leander	

Kunnskap og ferdigheter og informasjon om endring

Hjelpetekst: Virksomheten skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer. Hvordan har arbeidstakerne fått/tilegnet seg tilstrekkelig kunnskap/erfaring med HMS arbeidet? Hvordan blir arbeidstakerne holdt informert om endringer?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Virksomhetens systematiske HMS arbeid er beskrevet på Sharepoint.	Nei		

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Alle ansatte har tilgang til IK-systemet (fra pc, nettbrett eller mobil). Ulike E-læringsmoduler er tilgjengelige i Extra Mile. HMS introduksjonskurs gjennomføres for alle nyansatte. Vernetjenesten involveres aktivt i arbeidet med endringer. Informasjon og endringer kommuniseres fortløpende på Workplace. Personalhåndbok er tilgjengelig og oppdateres regelmessig;			

Deltakelse og konferering

Hjelpetekst: Innføring og utøvelse av internkontroll skal gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Hvordan har arbeidstakerne og deres representanter medvirket?

For verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg er deltakelse i etablering og vedlikehold av internkontroll uttrykkelig fastslått i arbeidsmiljøloven § 6-2 og § 7-2. Etter arbeidsmiljøloven § 4-2 skal arbeidstakerne og deres tillitsvalgte holdes løpende informert, og medvirkning ved utforming av systemer som nyttes ved planlegging og gjennomføring av arbeidet.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Faste dialogmøter mellom ledelsen og verneombud og tillitsvalgte er etablerte og avholdes jevnlig. I tillegg har AMU og AKAN jevnlig møter. Ved etablering og vedlikehold av internkontrollen involveres representanter fra relevante deler av organisasjonen i nødvendig utstrekning. Representanter fra de ansatte deltar aktivt i ulike prosjekter.;	Nei		

Måloppnåelse for Helse, Miljø og Sikkerhet

Hjelpetekst: HMS-målene som er etablert; hvordan er disse fulgt opp og har man nådd sine målsetninger?

Hvis nei; hva/hvilke tiltak må man gjennomføre for å kunne nå målet?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
MOVAR's overordnede HMS mål for 2023 er delvis nådd. De målene som ikke er nådd er videreført som HMS-mål for 2024. Oppfølging av HMS mål gjøres jevnlig på ulike nivåer i organisasjon.;	Nei		
Sektor ADM sine mål: er delvis nådd. Videreføring vurderes ved setting av mål for 2024.	Nei		

Risikovurdering (inkl. eventuelle Aktsomhetsvurderinger)

Hjelpetekst: Risikovurderinger skal gjennomføres og oppdateres med fast frekvens

1. Gir risikovurderingene samlet sett et reelt bilde av virksomhetens risiko?
2. Gir tiltakene som gjennomføres den tiltenkte effekten på risikoen?
3. Blir tiltakene gjennomført innenfor en akseptabel tidshorisont?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
<p>I 2023 er risikovurderingsmodul også benyttet til aktsomhetsvurdering av leverandører etter Åpenhetsloven.</p> <p>2 leverandører er vurdert i totalt 3 risikovurderinger i 2023. Det er ikke avdekket uakseptabel høy risiko.</p> <p>1 leverandør har hatt ekstern kontroll</p> <p>Resultater/effekter av risikovurderingene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført ekstern kontroll av lønns og arbeidsvilkår hos en leverandør. 5 mindre alvorlige avvik avdekket som skal rettes hos leverandøren 	Nei		
<p>Risikovurdering av IT-sikkerhet:</p> <p>5 risikovurderinger er gjennomført i 2023. Det er ikke avdekket uakseptabel høy risiko</p> <p>Resultater/effekter av risikovurderingene</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innført mer granulerte rettigheter for eksterne admin brukere i interne applikasjoner 	Nei		
<p>Totalt 15 av 39 identifiserte tiltak er fortsatt åpne, 13 har overskredet frist pr 2/2-24 (11 relatert til IT-sikkerhet, 2 til HR og personvern)</p> <p>Overskridelser av tidsfrister skyldes strenge prioriteringer, og de viktigste tiltakene prioriteres først.</p>	Nei		

Hendelser, avvik og korrigerende tiltak

Hjelpetekst: Med hendelser menes her alle typer av avvik og observasjoner knyttet til HMS

Oppsummering av hvordan uønskede hendelser er håndtert, om uønskede hendelser fører til tiltak, hvor mange som er åpne og lukket, hvor lang tid det tar å lukke sakene.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
<p>6 rapporterte hendelser knyttet til HMS i 2023, 3 er fortsatt åpne.</p> <p>Gjennomsnittlig behandlingstid for de 3 som er lukket var på 5,1 uker.</p> <p>5 av 6 rapporterte hendelser hadde registrert totalt 10 tiltak, 7 står fortsatt åpne (5 av disse er i realiteten lukket).</p>	Nei		
<p>Ingen skader i ADM for 2023, 1 rapportert nestenuhell (nyoljet gulv ga kvalme og hodepine for enkelte).</p>	Nei		

Interne dokument revisjoner

Hjelpetekst: Ta utgangspunkt i revisjonsoversikten i dokumentmodulen

1. Er dokumentrevisjoner gjennomført?
2. Er dokumentrevisjoner planlagt innenfor de ulike prosessene
3. Har dokumenter status som godkjent og er synlige for brukerne?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
86 % (95% i 2022) av dokumentene er oppført med revisjonsdato og med revisjonsansvarlig. 17 dokumenter mangler revisjonsansvarlig 16 dokumenter mangler revisjonsdato 18 dokumenter har overskredet revisjonsdato 48 dokumenter er endret i 2023	Nei		

Resultater fra eksterne revisjoner eller tilsyn

Hjelpetekst; Eksterne revisjoner kan f.eks være fra sertifiserings- og kontrollorganer, eksterne tilsynsmyndigheter-, og etater

1. Hvilke eksterne revisjoner eller tilsyn er gjennomført?
2. Hva er hovedkonklusjonen fra disse?
3. Har det kommet frem forhold som krever endringer i IK-systemet?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Tilsyn fra EI-tilsynet 18/10 (Web sak 23/409): - 4 avvik på Internkontroll. Interne rutiner er oppdatert - 1 anmerkning angående organisering av virksomhet/under-virksomhet og utførelse av arbeid på egne anlegg. Ingen endringer gjennomført. Funnene fra tilsynet ble besvart innen fristen, og tilbakemelding fra EITilsynet bekrefter at avvikene er tilfredsstillende utbedret og har avsluttet saken.	Nei		
Andre relevante revisjoner gjennomført: - Råde kommune gjennomførte eierskapskontroll mai-september 2023. Se Web-sak 23/317. Observasjon om manglende oppdatering i styrevervregisteret. Tilsvar til rapporten henviser til at rutine for oppfølging av styrevervregisteret skal etableres. Tilsyn og funn er ikke registrert som hendelse i TQM.	Ja	Ulf Ellingsen	

Kommunikasjon av resultat

Hjelpetekst; Resultatet fra ledelsens gjennomgåelse bør informeres og kommuniseres ut i organisasjonen

1. Hvordan skal resultatene kommuniseres
2. Til hvem
3. I hvilket format

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Ferdig protokoll etableres som en pdf-fil og lastes opp til åpen WP-gruppe i sektoren.	Nei		

Deltakere

Navn	E-post
Lars Kristian Østli	l.k.ostli@brann.movar.no
Nina C. Leander	nina.leander@movar.no
Nina Marie Brynildsen	nina-marie.brynildsen@movar.no
Rolf-Ivar Buerengen	rolf-ivar.buerengen@movar.no
Ulf Ellingsen	ulf.ellingsen@movar.no

Vedlegg

Vedleggsnavn
Protokoll fra ledelsens gjennomgåelse fra 2022
HMS mål og resultater for 2023
Forhåndsvarsel om vedtak (2).pdf
Samsvarsvurdering 2023
Link til dokumentoversikt og status pr. 2023
Link til presentasjon fra ledelsens gjennomgåelse for 2023
Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: Nytt krav om vektning av klima/miljø med 30% i ...
Nye sikkerhetsforskrifter tilsendt fra Protector gjeldende fom. 1/1-24 stiller flere krav til fore...
Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: - Råde kommune gjennomførte eierskapskontroll ...

LEDELSENS GJENNOMGÅELSE AV INTERNKONTROLLEN - MOVAR - SEKTOR MIB

Generell info

Fullført av	Nina C. Leander
Startdato	08.02.2024 14:19
Fullført dato	03.04.2024 15:36
Kategori	
Sted	MIB
Prosess	MIB / Felles MIB

Innledende informasjon

Internkontrollforskriftens formål er å fremme forbedringsarbeid innen:

- Arbeidsmiljø
- Sikkerhet
- Forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester
- Vern av ytre miljø mot forurensning og bedre behandling av avfall
- Forebygge uhell og ulykker forbundet med egen lovlig aktivitet
- Forebygge uønskede tilsiktede hendelser slik at målene i HMS-lovgivningen oppnås

IK-forskriften stiller krav til systematisk gjennomganger av internkontrollen for å sikre at rutiner og systemer fungerer etter formålet. Denne sjekklisten benyttes som et hjelpemiddel til å dokumentere disse gjennomgangene. Resultatdokumentasjon, presentasjoner, rapporter, bakgrunnsmateriale osv som benyttes kan legges ved som vedlegg eller linker.

HMS-lovgivningen omfatter lover listet under, samt forskrifter som er fastsatt i medhold av disse:

- Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr
- Produktkontrollloven
- Arbeidsmiljøloven
- Forurensningsloven
- Sivilbeskyttelsesloven
- Genteknologiloven
- Strålevernloven
- Brann- og eksplosjonsvernloven

I tillegg **kan** andre lover og forskrifter være underlagt Internkontroll som styrings-, og tilsynsprinsipp, f.eks er det krav om Internkontroll i Drikkevannsforskriften.

Avtalte tiltak som følge av gjennomgangene registreres i hendelsemodulen for den enkelte sektor.

Generelle opplysninger

Ledelsens gjennomgåelse gjennomføres i samarbeid med arbeidstakernes representanter.

Dersom tiltak skal iverksettes registreres det som hendelser i hendelsemodulen ved å bruke "Vedleggsfunksjonen" **i slutten av skjemaet**. Velg "Legg til dokument" - "Legg ved hendelse" (dersom du kan benytte en eksisterende) eller "Registrer ny hendelse". I Måleparameterne skal da "Oppdaget ved" være *Ledelsens gjennomgåelse*.

Generelle opplysninger
Sektor
MIB
Deltakere
Deltakere: Rune Larsen (sektorsjef/brannsjef), Mette Kaspersen Johansen (avd.leder forebyggende), Aleksander Martens Holm (avd.leder beredskap), Lars Kristian Østli (verneombud tilsyn), Erik Kristoffersen (verneombud beredskap), Dag Tarje Høiby (tilsyns koordinator), Øystein Engen (feierkoordinator). Ytterligere inviterte: Hans Arne Borch Øveraas (verneombud feiere), Martin Sollie (verneombud beredskap), Michael Aspvik (plasstillsvalgt MIB), Kommentarer til underlagsmateriale/datagrunnlag: Status og tall er hentet ut primo februar og kan endres frem til gjennomgåelsen avholdes.
Dato for gjennomgåelsen
11.03.2024

Rapport fra forrige ledelsens gjennomgåelse

Gå gjennom referatet fra forrige ledelsens gjennomgåelse med tilhørende tiltak/handlingsplan.

1. Er det noe fra forrige ledelsens gjennomgåelse som er relevant for denne gjennomgåelsen?
2. Status: Er alle tiltakene/aktivitetene i handlingsplanen gjennomført, hvilke effekter hadde tiltakene, er det aktiviteter som fortsatt må følges opp eller få nye tiltak?

Rapport fra forrige ledelsens gjennomgåelse
Dato for forrige ledelsens gjennomgåelse
09.02.2023
Status på tiltak fra forrige ledelsens gjennomgåelse
<p>1) Temaer fra forrige ledelsens gjennomgåelse som fortsatt er relevante er diskutert og kommentert i det enkelte avsnitt.</p> <p>2) Det var registrert 9 tiltak etter forrige gjennomgåelse. 4 er lukket, 1 har i tillegg status som fullført og venter bare på lukking (hvis mulig). 4 tiltak er fortsatt åpne.</p> <p>Lukket:</p> <p># 881: Utpeke fagansvarlige i beredskap. Tilpasse prosesser i TQM. - God erfaring med utpeking av fagansvarlige? Bør disse også være prosesseiere?</p> <p># 885; Avklare ønske om lederhåndbok – erstattet av andre styrende dokumenter i TQM, personalhåndbok og Sharepoint</p> <p># 886: Utrulling av risikovurderingsmodulen. Introduksjon og workshop gjennomført. Tatt i bruk av beredskap, men ikke av forebyggende.</p> <p># 887: Øvelsesplassen stengt grunnet vedlikehold</p> <p># 888: Rydde i 20 dokumenter med status «ikke godkjent» - Det er fortsatt mange dokumenter med status "Under arbeid", også fra 2022.</p> <p>Åpne:</p> <p># 880: Gjennomføre samsvarsvurdering - Ser ikke ut til å være påbegynt</p> <p># 882: Skille mellom rene/urene soner for feierne. Prosjekt startet Q1-23</p> <p># 883: Revidere interne retningslinjer for feiere (eks arbeid i høyden). Regionsamarbeid</p> <p># 884: Revidere retningslinjer for arbeid i høyden for beredskap – egen SOR</p>
Beslutning/konklusjon
De åpne sakene fra forrige gjennomgåelse er fortsatt relevante og blir stående.
Behov for oppfølging
Nei
Ansvarlig
Tidsfrist

Samsvarsvurdering av lovbestemte krav

Hjelpetekst: Er samsvarsvurderinger gjennomført? Har det skjedd endringer i lover/forskrifter som påvirker Internkontrollen?

De lover og forskrifter i helse-, miljø og sikkerhetslovgivningen som gjelder skal være tilgjengelige, og virksomheten skal ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet. Oversikten er tilgjengelig fra Sharepoint.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
<p>Samsvar er kun vurdert for 10% av identifiserte krav.</p> <p>Ingen samsvarsvurderinger dokumentert i matrisen i 2023.</p> <p>Endringer i relevant regelverk i 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brann og redningsvesen forskriften - Ny CBRNE prosedyre 	Nei	Rune Larsen	31.12.2024

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
- Brann og eksplosjonsvernloven - Byggesaksforskriften Gjennomføre samsvarsvurdering for resterende krav.;			

Endringer i interne og eksterne forhold

Hjelpetekst: Har det skjedd endringer i interne eller eksterne forhold som påvirker Internkontrollen?

Dette kan for eksempel være

1. Endringer i tillatelser/konsesjoner
2. Organisatoriske endringer
3. Politiske endringer
4. Endringer i kundegrunnlag/publikum
5. Endringer i/fra interesseparter

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Henvendelser mottatt fra andre kommuner om mulig fremtidig samarbeid om beredskap? Foreløpig ikke mottatt konkrete henvendelser på omfang.	Nei		
Ny akutthjelperveileder. Brann og redningspersonell vil være dekket av NPE i den grad utalarmering skjer fra AMK (113) til 110. Men først på en trafikkulykke og gi akutt 1.hjelp – ikke dekket av NPE. Ingen avtale med relevante kommuner/HF. Ikke skrevet avtale. Utalarmering skjer hovedsakelig fra AMK.	Nei		
Nasjonal veileder for sikkerhet ved akutte hendelser på eller ved veg. Bør gjennomgås og implementeres ved innarbeiding av SOR.	Ja	Aleksander Holm	31.12.2024
Tilstrekkelig yrkesskadedekning fra det offentlige er fortsatt ikke på plass (både yrkesskade og yrkessykdom). Men vårt forsikringselskap dekker også yrkesskader under øvelser og pålagt trening mens man er på jobb. Lovarbeid pågår, endring tidligst desember 2024.	Nei		
Veileder for håndtering av bekymringsmelding. Tas med i revidering av eksisterende SOR'er.	Nei		
Samarbeidsavtaler er inngått med alle eierkommuner for å trygge hjemmeboende risikoutsatte grupper.	Nei		
Samarbeidsavtale med Sanitetskvinnene (avdeling Vestby) inngått	Nei		
Rettsavgjørelse på at feiegebyr ikke kan avkreves dersom det ikke er hjemlet i kommunenes vedtekter? Det er nå utarbeidet lokale forskrifter for alle eierkommunene som nå er på høring.	Nei		
Implementering av Cubit	Nei		

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Samarbeid med kommunenes byggesak-, VA- og planavdeling – effekt og behov for endringer i rutiner? Et resultat av forebyggende analysen. Kickstartet som et prosjekt nå implementert som rutinemessig samarbeid.	Nei		
Varsling til barnevernet. Offentlige ansatte har meldeplikt til barnevernet ved indikasjon på alvorlige manglar ved omsorgssituasjonen til barnet eller som tilsier at barnet har alvorlige adferdsvansker. Finnes en egen sjekklister "barn under radaren" for Helseforetak og Ambulansetjenesten (som ikke passer så godt for MIB). Interne sjekklister, opplæring og metode/systematikk må etableres.	Ja	Mette Kaspersen Johansen	31.12.2024
Analyse av helseskadelige og kreftfremkallende stoffer i kontaminerte underklær vaske-/> 60 grader – konsekvens/ending i rutiner internt? Studien er ferdig ikke konkludert ennå, forventes presentert i mai 2024. Barriere vaskeriet er tatt i bruk av alle feierne.	Nei		
Dokumentasjon og korrespondanse som gjelder skjermingsverdige objekter har blitt vanskeligere da våre IT systemer er ansett å ikke være tilstrekkelig sikret mot inntrengning. Har vi tilstrekkelig sikring/tilgangsstyring på arkiver og sikring av skjermingsverdig informasjon? Risikovurderinger på IT sikkerhet er gjennomført. Tilganger til sensitiv/ skjermingsverdig informasjon må styres ved tilgangsstyring på mapper/saker/dokumenter i de ulike arkivsystemene. Evt kan IT kontaktes for å bidra med en egen IT risikovurdering for MIB.	Nei		

Kunnskap og ferdigheter og informasjon om endring

Hjelpetekst: Virksomheten skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer. Hvordan har arbeidstakerne fått/tilegnet seg tilstrekkelig kunnskap/erfaring med HMS arbeidet? Hvordan blir arbeidstakerne holdt informert om endringer?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Virksomhetens systematiske HMS arbeid er beskrevet på Sharepoint. Alle ansatte har tilgang til IK-systemet (både fra pc, nettbrett eller mobil). Ulike E-læringsmoduler er tilgjengelige i Extra Mile. HMS introduksjonskurs gjennomføres for alle nyansatte. Vernetjenesten involveres aktivt i arbeidet med endringer. Informasjon og endringer kommuniseres fortløpende på Workplace. Personalhåndbok er tilgjengelig og oppdateres regelmessig;	Nei		

Deltakelse og konferering

Hjelpetekst: Innføring og utøvelse av internkontroll skal gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Hvordan har arbeidstakerne og deres representanter medvirket?

For verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg er deltakelse i etablering og vedlikehold av internkontroll uttrykkelig fastslått i arbeidsmiljøloven § 6-2 og § 7-2. Etter arbeidsmiljøloven § 4-2 skal

arbeidstakerne og deres tillitsvalgte holdes løpende informert, og medvirkning ved utforming av systemer som nyttes ved planlegging og gjennomføring av arbeidet.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Faste dialogmøter mellom ledelsen og verneombud og tillitsvalgte er etablerte og avholdes jevnlig. I tillegg har AMU og AKAN jevnlig møter. Ved etablering og vedlikehold av internkontrollen involveres representanter fra relevante deler av organisasjonen i nødvendig utstrekning. Representanter fra de ansatte deltar aktivt i ulike prosjekter.	Nei		

Måloppnåelse for Helse, Miljø og Sikkerhet

Hjelpetekst: HMS-målene som er etablert; hvordan er disse fulgt opp og har man nådd sine målsetninger?

Hvis nei; hva/hvilke tiltak må man gjennomføre for å kunne nå målet?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Beredskap sine HMS mål for 2023 er delvis nådd. Flere tiltak krever budsjettprioritering og vil bli lagt inn i fremtidige budsjetter.	Nei		
Forebyggende sine HMS mål for 2023 er delvis nådd. Enkelte videreføres i 2024.	Nei		
- 1 skade m/ fravær i beredskap. Vridning i rygg under innebandytrening - 2 skader u/fravær. 1 i beredskap med finger i klem i ankerkjettinghåndtering. 1 i feiere med skli og falt på is Meldinger og registrering av skader på/i jobb (og under øvelse). Behov for bedre informasjon om hva som skal registreres og meldes til hvilke instanser og av hvem.	Ja	Nina Leander	30.04.2024

Risikovurdering

Hjelpetekst: Risikovurderinger skal gjennomføres og oppdateres med fast frekvens

1. Gir risikovurderingene samlet sett et reelt bilde av virksomhetens risiko?
2. Gir tiltakene som gjennomføres den tiltenkte effekten på risikoen?
3. Blir tiltakene gjennomført innenfor en akseptabel tidshorisont?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Beredskap - Modulen tatt i bruk i slutten av året. Foreløpig er et mindretall prosesser vurdert og oversikten gir ikke et reelt bilde av risikoen - Ingen tiltak er registrert foreløpig	Nei		
Forebyggende - Har foreløpig ikke tatt verktøyet i bruk, og plan for implementering og oppdatering av risikovurderinger bør utarbeides.	Ja	Mette Kaspersen Johansen	31.12.2024

Hendelser, avvik og korrigerende tiltak

Hjelpetekst: Med hendelser menes her alle typer av avvik og observasjoner knyttet til HMS

Oppsummering av hvordan uønskede hendelser er håndtert, om uønskede hendelser fører til tiltak, hvor mange som er åpne og lukket, hvor lang tid det tar å lukke sakene.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Beredskap - Av 6 rapporterte hendelser knyttet til HMS i 2023 er 3 fortsatt åpne. Gjennomsnittlig behandlingstid for de som er lukket var på 2,6 uker. - 3 av 6 rapporterte hendelser hadde registrert totalt 13 tiltak (de fleste knyttet til vernerunder), 5 står fortsatt åpne. - 1 skade m/fravær: Skjedde under trening, - 1 skade u/fravær: En finger i klem ved håndtering av ankerkjetting (beredskap). - 1 tilløp/nestenuhell: TRG nedfiring,	Nei		
Forebyggende - Av 3 rapportert hendelser knyttet til HMS i 2023 er 2 fortsatt åpne. Behandlingstid for lukking (på den ene) var på 35,4 uker. - 3 av 3 rapporterte hendelser hadde registrert totalt 14 tiltak (de fleste knyttet til vernerunder), 9 står fortsatt åpne. - 1 skade u/fravær: En som skled på isen og slo ryggen (feier) - 1 tilløp/nestenuhell: umontert takstige som skled ved entring Avvik; bekymringsmeldinger som ikke ble registrert/mottatt fra skjematønsningen på movar.no Sjekk ut muligheter for å lage oversikter over utgåtte frister på saker i WebSak.	Ja	Nina Leander	31.12.2024
Fortsatt et lavt antall hendelser som registreres. Tiltak for å øke rapportering anbefales. Opplæring i TQM kan gjentas, men fordrer at hendelsene også behandles. Mer info om skillet mellom Plania og TQM trengs (i alle avdelinger). Oftere påminnelser bør publiseres. Verneombudene har foreslått å ha fokus på ufarliggjøring av rapportering i TQM som et av årets HMS mål.	Ja	Nina Leander (Se TQM # 1188)	30.04.2024

Interne dokument revisjoner

Hjelpetekst: Ta utgangspunkt i revisjonsoversikten i dokumentmodulen

1. Er dokumentrevisjoner gjennomført?
2. Er dokumentrevisjoner planlagt innenfor de ulike prosessene
3. Har dokumenter status som godkjent og er synlige for brukerne?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
- 8 av 159 dokumenter i MIB er revidert i 2023. - 35 dokumenter er endret i 2023. - 1 dokument er sendt ut med lesebekreftelse.	Nei		
100% av dokumentene er oppført med revisjonsdato og 86% med revisjonsansvarlig.	Nei		

Resultater fra eksterne revisjoner eller tilsyn

Hjelpetekst; Eksterne revisjoner kan f.eks være fra sertifiserings- og kontrollorganer, eksterne tilsynsmyndigheter-, og etater

1. Hvilke eksterne revisjoner eller tilsyn er gjennomført?
2. Hva er hovedkonklusjonen fra disse?
3. Har det kommet frem forhold som krever endringer i IK-systemet?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Ingen eksterne tilsyn/revisjoner i 2023.	Nei		

Kommunikasjon av resultat

Hjelpetekst; Resultatet fra ledelsens gjennomgåelse bør informeres og kommuniseres ut i organisasjonen

1. Hvordan skal resultatene kommuniseres
2. Til hvem
3. I hvilket format

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Ferdig protokoll etableres som en pdf-fil og lastes opp til åpen WP-gruppe i sektoren	Nei		

Deltakere

Navn	E-post
Aleksander Martens Holm	a.m.holm@brann.movar.no
Dag Tarje Høyby	d.t.hoiby@brann.movar.no
Erik Kristoffersen	e.kristoffersen@brann.movar.no
Lars Kristian Østli	l.k.ostli@brann.movar.no
Mette Johansen Kaspersen	m.j.kaspersen@brann.movar.no
Nina C. Leander	nina.leander@movar.no
Rune Larsen	r.larsen@brann.movar.no
Øystein Engen	o.engen@brann.movar.no

Vedlegg

Vedleggsnavn

[Link til protokoll fra ledelsens gjennomgåelse fra 2023](#)

[Link til presentasjon fra ledelsens gjennomgåelse for 2023](#)

[Link til plan for brannverntiltak for 2024](#)

[Link til HMS mål og resultater fra 2023](#)

[Link til resultat av samsvarsvurderinger fra 2023](#)

[Link til dokumentoversikt og status pr. 2023](#)

Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse:
Samsvar er kun vurdert for 15% av identifisert..

Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse:
Skille mellom rene og urene soner.
Ny veiledn..

Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse:
Regionssamarbeid blant feiertjenesten samarbei..

Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse:
Interne retningslinjer for arbeid i høyden rev..

Beslutning/konklusjon fra ledelsen gjennomgåelse:
Ny nasjonal veileder for sikkerhet ved akutte ...

Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse:
Varsling til barnevernet.
Offentlige ansatte h..

Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse:
Meldinger og registrering av skader på/i jobb ...

Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse:
Forebyggende har foreløpig ikke tatt verktøyet..

Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse:
Sjekke ut muligheter for å lage oversikter ov..

LEDELSENS GJENNOMGÅELSE AV INTERNKONTROLLEN - MOVAR - SEKTOR RENOVASJON

Generell info

Fullført av	Gyda Hellgren
Involverte brukere	Gyda Hellgren, Nina C. Leander, Per Olaussen
Startdato	08.02.2024 12:30
Fullført dato	19.02.2024 10:57
Kategori	
Sted	Renovasjon
Prosess	Renovasjon / Styrende dokumenter

Innledende informasjon

Internkontrollforskriftens formål er å fremme forbedringsarbeid innen:

- Arbeidsmiljø
- Sikkerhet
- Forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester
- Vern av ytre miljø mot forurensning og bedre behandling av avfall
- Forebygge uhell og ulykker forbundet med egen lovlig aktivitet
- Forebygge uønskede tilsiktede hendelser slik at målene i HMS-lovgivningen oppnås

IK-forskriften stiller krav til systematisk gjennomganger av internkontrollen for å sikre at rutiner og systemer fungerer etter formålet. Denne sjekklisten benyttes som et hjelpemiddel til å dokumentere disse gjennomgangene. Resultatdokumentasjon, presentasjoner, rapporter, bakgrunnsmateriale osv som benyttes kan legges ved som vedlegg eller linker.

HMS-lovgivningen omfatter lover listet under, samt forskrifter som er fastsatt i medhold av disse:

- Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr
- Produktkontrollen
- Arbeidsmiljøloven
- Forurensningsloven
- Sivilbeskyttelsesloven
- Genteknologiloven
- Strålevernloven
- Brann- og eksplosjonsvernloven

I tillegg **kan** andre lover og forskrifter være underlagt Internkontroll som styrings-, og tilsynsprinsipp, f.eks er det krav om Internkontroll i Drikkevannsforskriften.

Avtalte tiltak som følge av gjennomgangene registreres i hendelsemodulen for den enkelte sektor.

Generelle opplysninger

Ledelsens gjennomgåelse gjennomføres i samarbeid med arbeidstakernes representanter.

Dersom tiltak skal iverksettes registreres det som hendelser i hendelsemodulen ved å bruke "Vedleggsfunksjonen" **i slutten av skjemaet**. Velg "Legg til dokument" - "Legg ved hendelse" (dersom du kan benytte en eksisterende) eller "Registrer ny hendelse". I Måleparameterne skal da "Oppdaget ved" være *Ledelsens gjennomgåelse*.

Generelle opplysninger
Sektor
Renovasjon
Deltakere
Tilstede: Freddy Tangen (sektorsjef), Anna Karin Eriksson (avd.leder SAP/VG), Per Olaussen (avd.leder Transport), Gyda Hellgren (avd.leder HUSH), Kenneth Olsen (verneombud SAP), Martin Østgaard (verneombud Transport, delvis tilstede), Nina Marie Brynildsen (verneombud HUSH/Adm), Lars Bernhardsen (plasstillitsvalgt SAP), Nina Leander (HMS & Kvalitetssjef) Fraværende: Kim Ragnar Hanssen (plasstillitsvalgt Transport), Mari Håland (plasstillitsvalgt HUSH) Kommentarer til underlagsmateriale/datagrunnlag: Status og tall er hentet ut primo februar og kan endres frem til gjennomgåelsen avholdes.;
Dato for gjennomgåelsen
15.02.2024

Rapport fra forrige ledelsens gjennomgåelse

Gå gjennom referatet fra forrige ledelsens gjennomgåelse med tilhørende tiltak/handlingsplan.

1. Er det noe fra forrige ledelsens gjennomgåelse som er relevant for denne gjennomgåelsen?
2. Status: Er alle tiltakene/aktivitetene i handlingsplanen gjennomført, hvilke effekter hadde tiltakene, er det aktiviteter som fortsatt må følges opp eller få nye tiltak?

Rapport fra forrige ledelsens gjennomgåelse

Dato for forrige ledelsens gjennomgåelse

06.06.2023

Status på tiltak fra forrige ledelsens gjennomgåelse

1) Temaer fra forrige ledelsens gjennomgåelse som fortsatt er relevante er diskutert og kommentert i det enkelte avsnitt.

2) Av 7 tiltak registrert (inkludert en overligger fra 2022) er kun 1 lukket.

Åpne tiltak:

- # 528 Revidering av risikoanalyser og ROS-analyse
- # 890 Innføring av kildesortering av matavfall. Stor innvirkning på internkontroll
- # 891 Etterleve nye krav i sikkerhetsinstrukser vedrørende brannsikring i avfallsanlegg (hvis relevant)
- # 892 Manglende beslutning på utvidelse av deponi får konsekvenser på planlegging av videre drift og økonomiske rammer på Solgård.
- # 893 Eksplosjonsverndokument er under revidering. Nye krav/anbefalinger i revidert EVD kan medføre endringer i Internkontrollen.
- # 894 Brann er ikke identifisert som en dimensjonerende hendelse i eksisterende ROS analyse. Det skal utarbeides et eget brannverndokument for SAP (i hht tillatelsen skal det gjøres brannvurdering for anlegget).

Lukket:

- # 929 Veilede om revisjon kontra endring i dokumenter i TQM

Beslutning/konklusjon

892 kan lukkes. Resterende saker forblir åpne inntil de er lukket.

Behov for oppfølging

Nei

Ansvarlig

Tidsfrist

Samsvarsvurdering av lovbestemte krav

Hjelpetekst: Er samsvarsvurderinger gjennomført? Har det skjedd endringer i lover/forskrifter som påvirker Internkontrollen?

De lover og forskrifter i helse-, miljø og sikkerhetslovgivningen som gjelder skal være tilgjengelige, og virksomheten skal ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet. Oversikten er tilgjengelig fra Sharepoint.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Samsvar er vurdert for 85% av identifiserte krav. Vurdert helt samsvar med ca 60% av kravene. Gjenstår samsvarsvurdering i Transportavdelingen. Avvik fra krav er identifisert for: - Storulykkeforskriften (hvorvidt SAP er omfattet)	Nei		

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
- Avfallsforskriften §10A: Sikre at MOVAR som næringsbedrift kildesorterer ifht krav.			
Krav i utslippstillatelsen er identifisert og flere krav krever store investeringer, budsjettammer og bevilgninger. Foreløpig er det satt av midler til planlegging for oppfyllelse av kravene, (avslutning av deponiområder, vannhåndtering og påslippstillatelse). Det fremmes investeringsforslag på pålagte krav årlig.	Nei		

Endringer i interne og eksterne forhold

Hjelpetekst: Har det skjedd endringer i interne eller eksterne forhold som påvirker Internkontrollen?

Dette kan for eksempel være

1. Endringer i tillatelser/konsesjoner
2. Organisatoriske endringer
3. Politiske endringer
4. Endringer i kundegrunnlag/publikum
5. Endringer i/fra interesseparter

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
1) Sikring av samsvar med kravene i utslippstillatelsen er omfattende. Egen arbeidsgruppe er etablert med Anna Karin som leder.;	Nei		
1) Påslippstillatelse fra Moss kommune – avklaringer med utslippsmyndighet (Moss kommune) pågår, forventer endelig tillatelse første halvår 2024. Revidert tillatelse vil påvirke Internkontrollen.	Nei		
2) Sektorsjef går av med pensjon i April. Anna Karin Eriksson er konstituert inntil ny sektorsjef er rekruttert. Vil bli behov for å konstituere avd.leder i SAP. Prosesseierskap og ansvarsområder i TQM må tilpasses	Ja		
3) Fokus på gebyrer, effektivitet og egenregi. Arbeidsgruppe nedsatt for reduksjon av kostnader og mer effektiv håndtering av husholdningsavfall.	Nei		
4) Mottak av matavfall er nytt fom 2024. Arbeid pågår for å identifisere beste arbeidsmetoder på SAP. Vil påvirke Internkontrollen. Prosjekt pågår for hele sektoren som nå tar lærdom av utrulling i Råde og Våler før implementering i Vestby og Moss.	Nei		
4) Avsetning av deponigass blir vanskeligere når metanprosent og mengde synker. Dialog med Statkraft pågår.	Nei		
5) Planlagt utvidelse av deponi. Avdekket område med urskog påvirker planer for videre utvidelse av både deponi og gjenvinningsstasjon.	Nei		
Utsorteringskrav for tekstilavfall kommer fom. 2025 - Foreløpig uklart hva de nye kravene innebærer og hvordan de kan/skal innfris	Nei		

Kunnskap og ferdigheter og informasjon om endring

Hjelpetekst: Virksomheten skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer. Hvordan har arbeidstakerne fått/tilegnet seg tilstrekkelig kunnskap/erfaring med HMS arbeidet? Hvordan blir arbeidstakerne holdt informert om endringer?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Virksomhetens systematiske HMS arbeid er beskrevet på Sharepoint. Styrende dokumenter etableres og styres i TQM (IK-systemet). Alle faste ansatte har tilgang til IK-systemet (både fra pc, nettbrett eller mobil). Ulike E-læringsmoduler er tilgjengelige i Extra Mile. Vernetjenesten involveres aktivt i arbeidet med endringer. Informasjon og endringer kommuniseres fortløpende på Workplace. Personalhåndbok er tilgjengelig og oppdateres regelmessig;	Nei		
HMS introduksjonskurs gjennomføres for alle nyansatte. Med unntak av Transportavdelingen hvor det har vært planlagt med en egen gjennomgang som foreløpig ikke har blitt avholdt. Planlegge med egen gjennomføring fra Transport.	Ja	Per Olaussen	30.06.2024
Planlegge informasjon til hele organisasjonen i forbindelse med ny strategiplan.	Ja	Rolf Ivar Buerengen	30.04.2024

Deltakelse og konferering

Hjelpetekst: Innføring og utøvelse av internkontroll skal gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Hvordan har arbeidstakerne og deres representanter medvirket?

For verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg er deltakelse i etablering og vedlikehold av internkontroll uttrykkelig fastslått i arbeidsmiljøloven § 6-2 og § 7-2. Etter arbeidsmiljøloven § 4-2 skal arbeidstakerne og deres tillitsvalgte holdes løpende informert, og medvirkning ved utforming av systemer som nyttes ved planlegging og gjennomføring av arbeidet.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Faste dialogmøter mellom ledelsen og verneombud og tillitsvalgte er etablerte og avholdes jevnlig. Transport og SAP har jevnlig møter med tillitsvalgte og verneombud - HMS mål for 2024. AMU og AKAN har jevnlig møter. Ved etablering og vedlikehold av internkontrollen involveres representanter fra relevante deler av organisasjonen i nødvendig utstrekning. Representanter fra de ansatte deltar aktivt i ulike prosjekter.	Nei		

Måloppnåelse for Helse, Miljø og Sikkerhet

Hjelpetekst: HMS-målene som er etablert; hvordan er disse fulgt opp og har man nådd sine målsetninger?

Hvis nei; hva/hvilke tiltak må man gjennomføre for å kunne nå målet?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Avd 55 sine HMS tiltak for 2023 er gjennomført. Mål og tiltak er fulgt opp gjennom året. Mikropauser fungerer bra.	Nei		
Avd 50 sine HMS tiltak for 2023 er gjennomført og mål er delvis nådd. Mål og tiltak er fulgt opp gjennom året; Tilfredsstillende effekt av iverksatte tiltak. Spesielt nedgangen i antall branner i kompost er positivt.	Nei		
Avd 56 sine HMS tiltak for 2023 er delvis gjennomført, måloppnåelse er uklar; Status på mål og tiltak er ikke fulgt opp i tilstrekkelig grad gjennom året. Har hatt god effekt av å bytte hydraulikkslanger på bilene, med færre hendelser.	Nei		

Risikovurdering

Hjelpetekst: Risikovurderinger skal gjennomføres og oppdateres med fast frekvens

1. Gir risikovurderingene samlet sett et reelt bilde av virksomhetens risiko?
2. Gir tiltakene som gjennomføres den tiltenkte effekten på risikoen?
3. Blir tiltakene gjennomført innenfor en akseptabel tidshorisont?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Transportavdelingen: - 11 risikovurderinger gjennomført/ påbegynt i 2023. - Risikovurdering for innsamling av matavfall er ikke ferdigstilt - Av 31 registrerte tiltak er 29 lukket. Effekt av tiltak er ikke dokumentert. Behov for revisjon/oppfølging av risikovurderinger som ble gjennomført i forkant av innsamling i egenregi for å se om det er nye aktiviteter/scenarier eller erfaringer.	Ja	Nina Leander	30.06.2024
Solgård Avfallsplass: - 17 risikovurderinger gjennomført/ påbegynt i 2023 (og 12 HiÅ 2024). - Av 14 registrerte tiltak er 8 lukket. 4 av de åpne har overskredet satt tidsfrist. Effekt av gjennomførte tiltak er ikke dokumentert. - Eksplosjonsverndokument revidert 2023	Nei		
Husholdningsrenovasjon - Ingen risikovurderinger gjennomført/påbegynt hittil. Relevante risikoelementer for HUSH kan f.eks være psykososialt arbeidsmiljø, belastninger fra kunder/abonnenter som kan komme med trusler/trakassering.	Nei		
ROS analysen og Beredskapsplan ble sist revidert i 2018. Beredskapsplanen tilsier revisjon annethvert år etter beredskapsøvelse. Brann er ikke listet som en av de dimensjonerende hendelsene i beredskapsplanen. Det har vært 4 branner/tilløp i 2023 (bare 1 i komposten) Parkering av kjøretøy bør inkluderes i ROS analysen (ref brann i biogassbusser hos Nobina i Sarpsborg)	Nei		

Hendelser, avvik og korrigerende tiltak

Hjelpetekst: Med hendelser menes her alle typer av avvik og observasjoner knyttet til HMS

Oppsummering av hvordan uønskede hendelser er håndtert, om uønskede hendelser fører til tiltak, hvor mange som er åpne og lukket, hvor lang tid det tar å lukke sakene.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
SAP: - Av 36 rapporterte hendelser knyttet til HMS i 2023 er 6 fortsatt åpne. Gjennomsnittlig behandlingstid for de som er lukket var på 4,0 uker - 6 av 36 rapporterte hendelser hadde registrert totalt 21 tiltak, 7 står fortsatt åpne.	Nei		
Transport: - Av 12 rapporterte hendelser knyttet til HMS i 2023 er 2 fortsatt åpne. Gjennomsnittlig behandlingstid for de som er lukket var på 4,6 uker. - 2 av 12 rapporterte hendelser hadde registrert totalt 9 tiltak, 8 står fortsatt åpne. - Færre rapporterte HMS hendelser, og færre tiltak (same lavere grad av lukking) sammenlignet med 2022 (som bare var 3 måneder med drift). Forventet at opplæring i TQM App vil medføre økt rapportering.	Nei		
SAP: - 4 skader uten fravær registrert: snublet i vinduer, truffet av kjøleskap ved bæring, truffet av containerdør som blåste opp, gasslekkasje inn i hjullaster - 31 hendelser relatert til Ytre miljø registrert.	Nei		
SAP: - 8 brudd på tillatelser (2 meldepliktige) og 3 branner/tilløp er de alvorligste.	Nei		
Transport: - 6 skader uten fravær registrert: 2X Fall på is, hektet tommel i dør, overtråkk, påkjørsel bakfra, truffet i legg av 660liter - 1 skade med fravær: truffet av løfteåk – 4 dager fravær	Nei		
Transport: - 4 hendelser relatert til Ytre miljø registrert (oljelekkasjer og 1 brann(tilløp))	Nei		

Interne dokument revisjoner

Hjelpetekst: Ta utgangspunkt i revisjonsoversikten i dokumentmodulen

1. Er dokumentrevisjoner gjennomført?
2. Er dokumentrevisjoner planlagt innenfor de ulike prosessene
3. Har dokumenter status som godkjent og er synlige for brukerne?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
- 21 av 117 dokumenter i REN er revidert i 2023. - 47 dokumenter har overskredet revisjonsdato. - 31 dokumenter er endret i 2023. - 5 dokumenter er «Under arbeid» eller «Venter på godkjenning», enkelte også fra 2022. - Ingen dokumenter er sendt ut med lesebekreftelse.	Ja	Nina Marie Brynildsen	29.02.2024

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Sende ut påminnelse om dokumenter som er gamle og har annen status enn "Godkjent" til de dokumentansvarlige. Før på revisjonsansvarlig og dato på de dokumentene som mangler.			
84% av dokumentene er oppført med revisjonsdato og med revisjonsansvarlig.	Ja	Nina Marie Brynildsen	29.02.2024

Resultater fra eksterne revisjoner eller tilsyn

Hjelpetekst; Eksterne revisjoner kan f.eks være fra sertifiserings- og kontrollorganer, eksterne tilsynsmyndigheter-, og etater

1. Hvilke eksterne revisjoner eller tilsyn er gjennomført?
2. Hva er hovedkonklusjonen fra disse?
3. Har det kommet frem forhold som krever endringer i IK-systemet?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Branntilsyn gjennomført på Solgård 14/4-23 av MIB. Funn er lukket og saken avsluttet.	Nei		

Kommunikasjon av resultat

Hjelpetekst; Resultatet fra ledelsens gjennomgåelse bør informeres og kommuniseres ut i organisasjonen

1. Hvordan skal resultatene kommuniseres
2. Til hvem
3. I hvilket format

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Ferdig protokoll etableres som en pdf-fil og lastes opp til åpen WP-gruppe i sektoren.;	Nei		

Deltakere

Navn	E-post
Anna-Karin Eriksson	anna-karin.eriksson@movar.no
Freddy Tangen	freddy.tangen@movar.no
Gyda Hellgren	gyda.hellgren@movar.no
Kenneth Olsen	kenneth.olsen@movar.no
Lars Bernhardsen	lars.bernhardsen@movar.no
Martin Østgaard	martin.ostgaard@movar.no
Nina C. Leander	nina.leander@movar.no
Nina Marie Brynildsen	nina-marie.brynildsen@movar.no
Per Olaussen	per.olausen@movar.no

Vedlegg

Vedleggsnavn
Link til HMS_mål og resultater fra 2023
Link til resultat av samsvarsvurderinger fra 2023
Link til dokumentoversikt og status pr. 2023
Link til protokoll fra ledelsens gjennomgåelse fra 2023
Link til presentasjon fra ledelsens gjennomgåelse for 2023
<p>Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: HMS introduksjonskurs gjennomføres for alle ny..</p>
<p>Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse for sektor Renovasjon: Planlegge informasjon til..</p>
<p>Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse sektor Renovasjon: Transportavdelingen: - 11 ti..</p>
<p>Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: 16% av dokumentene mangler revisjonsdato og re..</p>

LEDELSENS GJENNOMGÅELSE AV INTERNKONTROLLEN - MOVAR - SEKTOR VANN OG AVLØP

Generell info

Fullført av	Nina C. Leander
Involverte brukere	Ida Anette Evensen, Jon Wold, Nina C. Leander
Startdato	13.02.2024 08:29
Fullført dato	11.03.2024 12:36
Kategori	
Sted	VA
Prosess	VA / VA-FELLES

Innledende informasjon

Internkontrollforskriftens formål er å fremme forbedringsarbeid innen:

- Arbeidsmiljø
- Sikkerhet
- Forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester
- Vern av ytre miljø mot forurensning og bedre behandling av avfall
- Forebygge uhell og ulykker forbundet med egen lovlig aktivitet
- Forebygge uønskede tilsiktede hendelser slik at målene i HMS-lovgivningen oppnås

IK-forskriften stiller krav til systematisk gjennomganger av internkontrollen for å sikre at rutiner og systemer fungerer etter formålet. Denne sjekklisten benyttes som et hjelpemiddel til å dokumentere disse gjennomgangene. Resultatdokumentasjon, presentasjoner, rapporter, bakgrunnsmateriale osv som benyttes kan legges ved som vedlegg eller linker.

HMS-lovgivningen omfatter lover listet under, samt forskrifter som er fastsatt i medhold av disse:

- Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr
- Produktkontrollen
- Arbeidsmiljøloven
- Forurensningsloven
- Sivilbeskyttelsesloven
- Genteknologiloven
- Strålevernloven
- Brann- og eksplosjonsvernloven

I tillegg **kan** andre lover og forskrifter være underlagt Internkontroll som styrings-, og tilsynsprinsipp, f.eks er det krav om Internkontroll i Drikkevannsforskriften.

Avtalte tiltak som følge av gjennomgangene registreres i hendelsemodulen for den enkelte sektor.

Generelle opplysninger

Ledelsens gjennomgåelse gjennomføres i samarbeid med arbeidstakernes representanter.

Dersom tiltak skal iverksettes registreres det som hendelser i hendelsemodulen ved å bruke "Vedleggsfunksjonen" **i slutten av skjemaet**. Velg "Legg til dokument" - "Legg ved hendelse" (dersom du kan benytte en eksisterende) eller "Registrer ny hendelse". I Måleparameterne skal da "Oppdaget ved" være *Ledelsens gjennomgåelse*.

Generelle opplysninger
Sektor
Vann og Avløp
Deltakere
Kaj Werner Grimen (sektorsjef), Frank Lunde (avdelingsleder Teknisk), Ole Martin Almvik (avdelingsleder Vannverket), Torbjørn Henriksen (avdelingsleder Avløp), Heidi Elvemo (verneombud), Jan Anders Wasenius (verneombud), Ida Anette Evensen (plasstillitsvalgt)
Dato for gjennomgåelsen
16.02.2024

Rapport fra forrige ledelsens gjennomgåelse

Gå gjennom referatet fra forrige ledelsens gjennomgåelse med tilhørende tiltak/handlingsplan.

1. Er det noe fra forrige ledelsens gjennomgåelse som er relevant for denne gjennomgåelsen?
2. Status: Er alle tiltakene/aktivitetene i handlingsplanen gjennomført, hvilke effekter hadde tiltakene, er det aktiviteter som fortsatt må følges opp eller få nye tiltak?

Rapport fra forrige ledelsens gjennomgåelse

Dato for forrige ledelsens gjennomgåelse

28.02.2023

Status på tiltak fra forrige ledelsens gjennomgåelse

1) Temaer fra forrige ledelsens gjennomgåelse som fortsatt er relevante er diskutert og kommentert i det enkelte avsnitt. Fokus på bærekraft, sirkulærøkonomi og samfunnsansvar samt engasjement rundt utvidelse av FRA blant våre interessenter er fortsatt et tema og forventes å være det i flere år fremover.

2) Det var 13 tiltak for VA forrige ledelsens gjennomgåelse. 5 står fortsatt åpne.
907 Etablering av reservekraftbygg. Etablering av rutiner og instruksjer. 5 åpne tiltak
908 Ny vannledning (første delstrekning) settes i drift. Behov for endringer i rutiner/instruksjer?
911 Oppdatere ROS analyse og beredskapsplan for Avløp (fra 2019)
917 Skilting i Vansjø for beskyttelse av vannkilde (obs fra Mattilsynets tilsyn i 2022)
918 Bytte ut kullsyreanlegget til VVV. Prosjekt er etablert

Lukkede tiltak:

909 Utarbeide opplæringsplan/kompetanseoversikt for hver avdeling.
910 Revidering av ROS analyse for VVV etter reservekraft er i drift. Revidert og godkjent av styret
912 Gjennomføre risikovurderinger for Teknisk. 9 risikovurderinger er gjennomført
913 Innskjerpe bruk av vernebriller VVV etter 2 skader uten fravær med kalk på øynene.
914 Innskjerpe bruk av vernebriller Avløp etter 2 skader uten fravær med kjemikalier/støv på øynene.
915 Innskjerpe bruk av vernebriller Teknisk etter 4 skader i VA med fremmedlegemer/kjemikalier på øynene.
916 Veilede i funksjonalitet på revisjoner/endringer i TQM etter at mange dokumenter er endret uten egentlige endringer

Beslutning/konklusjon

2) De åpne tiltakene er fortsatt relevante og blir stående åpne inntil videre. Dato for frister bør revideres;

Behov for oppfølging

Nei

Ansvarlig

Tidsfrist

Samsvarsvurdering av lovbestemte krav

Hjelpetekst: Er samsvarsvurderinger gjennomført? Har det skjedd endringer i lover/forskrifter som påvirker Internkontrollen?

De lover og forskrifter i helse-, miljø og sikkerhetslovgivningen som gjelder skal være tilgjengelige, og virksomheten skal ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet. Oversikten er tilgjengelig fra Sharepoint.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Samsvar er vurdert for 74% av identifiserte krav. Av gjennomførte vurderinger er det identifisert 1 krav hvor det er manglende oppfyllelse:	Nei		

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Forskrift om elektriske forsyningsanlegg. Foreløpig vurdering viser at vi ikke er omfattet av kravene, men venter på endelig bekreftelse fra konsultentselskap COWI Det er gjort samsvarsvurderinger også i 2024, slik at andelen krav ikke vurdert har gått ned. Ser dermed ikke behov for ytterligere tiltak.			
FELLES Nye krav til 30% vektning av miljø/klima i anskaffelser. Ivaretas i felles innkjøpsprosess.	Nei		
Kommer endringer i drikkevannsforskriften som kan medføre strengere krav for VVV.	Nei		

Endringer i interne og eksterne forhold

Hjelpetekst: Har det skjedd endringer i interne eller eksterne forhold som påvirker Internkontrollen?

Dette kan for eksempel være

1. Endringer i tillatelser/konsesjoner
2. Organisatoriske endringer
3. Politiske endringer
4. Endringer i kundegrunnlag/publikum
5. Endringer i/fra interesseparter

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
AVLØP Ny utslippstillatelse for Fuglevik RA. Forestående store investeringer medfører ønske om mer informasjon fra eierkommuner og andre interessenter. Henvendelser og dialog med eierkommuner og interessenter håndteres fortløpende.	Nei		
VANNVERKET Reservekraftanlegg er bygget på VVV. Bør integreres i Internkontrollen (åpent tiltak fra fjorårets gjennomgåelse).	Nei		
VANNVERKET Ny vannledning (siste delstrekning starter bygging i Q2 2024, bla ny stor pumpestasjon). Vil bli behov for endringer/oppdateringer i eksisterende rutiner og instruksjer.	Ja	Ole Martin Almvik	31.12.2025
VANNVERKET Revidert ROS analyse og beredskapsplan – behov for endringer/revisjoner i Internkontroll? Beredskapsøvelse og hendelse – læringspunkter og oppfølging ikke registrert i TQM Beredskaphendelse med oppsummering og tiltak registreres	Ja	Ole Martin Almvik	31.03.2024
Vannverket Henvendelse mottatt fra tilstøtende kommuner i Nord om samarbeid om reservevann.	Nei		

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
Vannverket Revisjon av beredskapsplan etter øvelse	Ja	Kaj Werner Grimen	30.06.2024
Ny strategisk plan for 2024-2027 er lagt ut og avventer formell godkjenning i representantskapet for videre implementering i organisasjonen.	Nei		

Kunnskap og ferdigheter og informasjon om endring

Hjelpetekst: Virksomheten skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer. Hvordan har arbeidstakerne fått/tilegnet seg tilstrekkelig kunnskap/erfaring med HMS arbeidet? Hvordan blir arbeidstakerne holdt informert om endringer?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
<ul style="list-style-type: none"> - Virksomhetens systematiske HMS arbeid er beskrevet på Sharepoint. - Alle ansatte har tilgang til IK-systemet (både fra pc, nettbrett og mobil). - Nyansatte får tilbud om HMS-intro kurs og opplæring av IK-systemets App - Ulike E-læringsmoduler er tilgjengelige i Extra Mile - Informasjon og endringer kommuniseres fortløpende på Workplace. - Personalhåndboken er oppdatert. - Tidvis uklare grensesnitt mellom ulike systemer som alle berører HMS-arbeidet. - Sørge for bedre informasjon ut om bruk av ulike systemer. 	Ja	Nina Leander	31.03.2024

Deltakelse og konferering

Hjelpetekst: Innføring og utøvelse av internkontroll skal gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Hvordan har arbeidstakerne og deres representanter medvirket?

For verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg er deltakelse i etablering og vedlikehold av internkontroll uttrykkelig fastslått i arbeidsmiljøloven § 6-2 og § 7-2. Etter arbeidsmiljøloven § 4-2 skal arbeidstakerne og deres tillitsvalgte holdes løpende informert, og medvirkning ved utforming av systemer som nyttes ved planlegging og gjennomføring av arbeidet.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging/tiltak	Ansvarlig	Tidsfrist
<ul style="list-style-type: none"> - Faste dialogmøter mellom ledelsen og verneombud og tillitsvalgte er etablert og avholdes jevnlig. - AMU og AKAN er godt etablert og avholder jevnlig møter. - Ved etablering og vedlikehold av internkontrollen involveres representanter fra relevante deler av organisasjonen i nødvendig utstrekning. - Representanter fra de ansatte deltar aktivt i ulike prosjekter 	Nei		
Alle avdelinger skal etablere samarbeidsmøter med fast frekvens for avd.leder, tillitsvalgt og verneombud (evt hele avdelingen). (HMS mål for 2024)	Nei		

Måloppnåelse for Helse, Miljø og Sikkerhet

Hjelpetekst: HMS-målene som er etablert; hvordan er disse fulgt opp og har man nådd sine målsetninger?

Hvis nei; hva/hvilke tiltak må man gjennomføre for å kunne nå målet?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Teknisk sine HMS mål for 2023 er delvis nådd. Fortsatt forbedringspotensiale på rapportering av HMS observasjoner, men bedre enn i 2022. Viderefører målsetting om risikovurderinger i 2024;	Nei		
Vannverket sine HMS mål for 2023 er delvis nådd. Fortsatt forbedringspotensiale på rapportering av HMS observasjoner	Nei		
Avløp sine HMS mål for 2023 er delvis nådd. Fortsatt noen praktiske spørsmål rundt vernebriller som trenger avklaring.	Nei		

Risikovurdering

Hjelpetekst: Risikovurderinger skal gjennomføres og oppdateres med fast frekvens

1. Gir risikovurderingene samlet sett et reelt bilde av virksomhetens risiko?
2. Gir tiltakene som gjennomføres den tiltenkte effekten på risikoen?
3. Blir tiltakene gjennomført innenfor en akseptabel tidshorisont?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Vannverket Ingen risikovurderinger gjennomført 2023 Tiltak etter risikovurderinger fra 2022 er lukket	Nei		
Avløp 10 scenarier med 34 risikovurderinger er gjennomført i 2023. Høyest risiko for eksponering for uhygienisert slam og H2S. 3 av 15 identifiserte tiltak er lukket, alle åpne har overskredet fristen. Flere tiltak er nå lukket, og flere kan lukkes fremover.	Nei		
Teknisk 1 scenario med 9 risikovurderinger er gjennomført i 2023. Høyest risiko for at kummer kan ha lav O2 – gassmåling obligatorisk 2 tiltak etter risikovurderinger er registrert og lukket. Fortsetter arbeidet med risikovurderinger i 2024.	Nei		

Hendelser, avvik og korrigerende tiltak

Hjelpetekst: Med hendelser menes her alle typer av avvik og observasjoner knyttet til HMS

Oppsummering av hvordan uønskede hendelser er håndtert, om uønskede hendelser fører til tiltak, hvor mange som er åpne og lukket, hvor lang tid det tar å lukke sakene.

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Vannverket - 3 rapportert hendelser knyttet til HMS i 2023 (vernerunde og led.gjennomgåelse fra 2023), 2 er fortsatt åpne. Behandlingstid for 1 lukket er 16 uker. - Av 8 registrerte tiltak er 1 fortsatt åpen. - 7 rapporterte hendelser knyttet til drift/vannkvalitet. 1 åpen (kompressorer)	Nei		
VVV Beredskapsøvelse 20/9-23: Læringspunkter identifisert, hvordan følges de opp (ikke registrert i TQM)? Observasjon registrert ID 1197, tiltak opprettet og fullført. Beredskapshendelse 18/11-23 (innkobling av reservekraftanlegget mot serverpark): ID 1184 Reg. 16.02.2024 Sørge for at beredskapsøvelser og hendelser registreres i TQM og oppdatere (TQM# 223) oversikten over hendelser og øvelser. Oppdatert 20.02.2024	Ja	Jon Wold	31.03.2024
Avløp - 11 rapporterte hendelser knyttet til HMS i 2023, 6 fortsatt åpne. Gjennomsnittlig behandlingstid for de som er lukket var på 10,5 uker - 9 av 11 rapporterte hendelser hadde registrert totalt 28 tiltak, 13 står fortsatt åpne. - 12 avvik på konsesjonsgrenser på avløpsvann (registrert både på kvalitet og ytre miljø). Alle er lukket.	Nei		
Teknisk - 4 hendelser knyttet til HMS i 2023. 1 er fortsatt åpen (vernerunde). Behandlingstid for de lukkede er gjennomsnittlig 2,5 uker - Alle 4 hendelser hadde registrert totalt 8 tiltak, hvorav 5 er lukket.	Nei		

Interne dokument revisjoner

Hjelpetekst: Ta utgangspunkt i revisjonsoversikten i dokumentmodulen

1. Er dokumentrevisjoner gjennomført?
2. Er dokumentrevisjoner planlagt innenfor de ulike prosessene
3. Har dokumenter status som godkjent og er synlige for brukerne?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
- 21 av 182 dokumenter i VA er endret i 2023. - 39 dokumenter har overskredet revisjonsdato. - Mange av de 81 dokumentene til Avløp som ble «revidert» i 2022 mangler egentlige oppdateringer, disse ligger til revisjon igjen i 2024. Må prioritere hvilke revisjoner som gjøres i 2024, ikke overkommelig å revidere alle i samme år. - VA har hatt et internt mål og revidering av 10% av dokumentene til hvert ledermøte. - 11 dokumenter er revidert. - 12 dokumenter på VVV er inaktivert etter en gjennomgang - 6 dokumenter er sendt ut med lesebekreftelse.	Nei		
Anbefaler generelt at: - Revisjonsdato og ansvarlig på dokumentene registreres i TQM slik at hver ansvarlig får automatisk påminnelse. - Funksjonaliteten for lesebekreftelse tas mer i bruk. Sende ut oversikt over dokumenter som mangler dato og ansvarlig	Ja	Nina Leander	29.02.2024

Resultater fra eksterne revisjoner eller tilsyn

Hjelpetekst; Eksterne revisjoner kan f.eks være fra sertifiserings- og kontrollorganer, eksterne tilsynsmyndigheter-, og etater

1. Hvilke eksterne revisjoner eller tilsyn er gjennomført?
2. Hva er hovedkonklusjonen fra disse?
3. Har det kommet frem forhold som krever endringer i IK-systemet?

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
VVV: Ingen tilsyn i 2023 Nytt tilsyn fra Mattilsynet i April 2024 er meldt, formøte er planlagt Branntilsyn er varslet i Mars 2024, forberedelser pågår	Nei		
Avløp: Intern kvalitetsrevisjon ISO 17025 fra DaiV IKS 7/12-23 2 avvik: dokumentasjon av prøver og originaldata (sporbarhet/verifiserbarhet på rapporterte tall). Tiltak er innskjerpe rutiner Registrere revisjonen fra DaIV fra 2022 og 2023 i hendelseregisteret.	Ja	Heidi Elvemo	31.03.2024
Teknisk Eltilsyn for MOVAR 18/10-23 – Bekreftet lukket 10/1-24. 4 avvik på Internkontroll. Interne rutiner er oppdatert 1 anmerkning angående organisering av virksomhet/undervirksomhet og utførelse av arbeid på egne anlegg. Ingen endringer gjennomført.	Nei		

Kommunikasjon av resultat

Hjelpetekst; Resultatet fra ledelsens gjennomgåelse bør informeres og kommuniseres ut i organisasjonen

1. Hvordan skal resultatene kommuniseres
2. Til hvem
3. I hvilket format

Beslutning/konklusjon	Behov for oppfølging	Ansvarlig	Tidsfrist
Ferdig protokoll etableres som en pdf-fil og lastes opp til åpen WP-gruppe i sektoren.;	Nei		

Deltakere

Navn	E-post
Frank Lunde	frank.lunde@movar.no
Heidi Elvemo	heidi.elvemo@movar.no
Ida Anette Evensen	ida.anette.evensen@movar.no
Jan Anders Wasenius	jan.anders.wasenius@movar.no
Jon Wold	jon.wold@movar.no
Kaj-Werner Grimen	kaj-werner.grimen@movar.no
Nina C. Leander	nina.leander@movar.no
Ole Martin Almvik	ole.martin.almvik@movar.no
Torbjørn Henriksen	torbjorn.henriksen@movar.no

Vedlegg

Vedleggsnavn
Link til HMS mål og resultater fra 2023
Link til resultat av samsvarsvurderinger fra 2023
Link til dokumentoversikt og status pr. 2023
Link til presentasjon fra ledelsens gjennomgåelse for 2023
Link til protokoll fra ledelsens gjennomgåelse fra 2023
Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: Ny vannledning (siste delstrekning starter byg..
Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: Læringspunkter og tiltak etter beredskapsøvels..
Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: Revisjon av beredskapsplan for vannverket som ..
Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: Tidvis uklare grensesnitt mellom ulike systeme..
Beslutning/konklusjon fra ledelsens gjennomgåelse: Avløp: Intern kvalitetsrevisjon ISO.17025 fra..